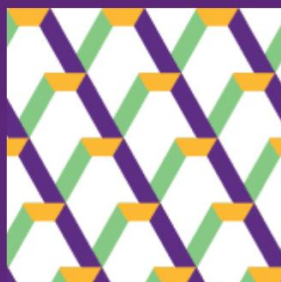

Samen sterker! Voor een krachtige beroepsgroep lerarenopleiders

Meerjarenbeleidsplan 2022-2027
Vereniging Lerarenopleiders Nederland (Velon)

Velon
van voor door
lerarenopleiders

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Missie en Visie van Velon.....	3
3. Relevante ontwikkelingen in/rondom het onderwijsveld.....	4
3.1 Samen Opleiden en Professionaliseren.....	4
3.2 Bevoegdhestelsel.....	4
3.3 Flexibilisering van de lerarenopleidingen.....	5
3.4 Kennisinstructuur voor het onderwijs.....	5
4. Ankerpunten in de beleidsontwikkeling.....	6
4.1 Relevant platform met erkenning voor diversiteit in de beroepsgroep.....	6
4.2 Velon als belangrijke netwerkpartner.....	7
4.3 Up-to-date beroepsstandaard lerarenopleiders met brede zeggingskracht.....	8
4.4 Sterke professionele organisatie met een gezonde financiële basis.....	8
5. Werkwijze beleidsontwikkeling.....	9
6. Afkortingen.....	9
7. Referenties.....	10

Meerjarenbeleidsplan 2022-2027

1. Inleiding

In dit meerjarenbeleidsplan zetten we als Vereniging Lerarenopleiders Nederland (Velon) op hoofdlijnen onze koers uit voor de komende jaren. We doen dat door vier ankerpunten te benoemen die de doelen beschrijven die ten grondslag liggen aan onze beleidsontwikkeling. Deze ankerpunten zijn: 1) Velon als relevant platform met erkenning voor diversiteit in de beroepsgroep, 2) Velon als belangrijke netwerkpartner, 3) Up-to-date beroepsstandaard met zeggingskracht en 4) sterke professionele organisatie met gezonde financiële basis. De ankerpunten zijn tot stand gekomen op basis van gesprekken over actuele ontwikkelingen binnen en buiten de vereniging tussen het bestuur, de ledenraad en het verenigingsbureau van Velon. In deze notitie lichten we de vier ankerpunten toe en besteden we kort aandacht aan de manier waarop we aan deze ankerpunten gaan werken in de periode van dit meerjarenbeleidsplan. Elk jaar stelt Velon een jaarplan op waarin de ankerpunten uit het meerjarenbeleidsplan concreet gemaakt worden in specifieke doelen en activiteiten voor bestuur en bureau. Meer informatie over de verhouding tussen meerjarenbeleidsplan en de jaarplannen staat in hoofdstuk 5 van dit document.

2. Missie en Visie van Velon

In de statuten van Velon (gepasseerd op 28 juni 2017) is het doel van de vereniging vastgelegd: het bevorderen van onderwijs, onderzoek en ontwikkeling van de opleiding en nascholing van leraren. Velon expliciteerde vervolgens in 2018 haar *missie*: het ondersteunen, organiseren en faciliteren van een platform voor ontmoeting van lerarenopleiders, het stimuleren van de professionalisering van individuele lerarenopleiders en de beroepsgroep als geheel, en belangenbehartiging met betrekking tot de kwaliteit van de professie. Deze missie nemen we voluit mee in het voorliggende meerjarenbeleidsplan.

In de afgelopen jaren is ingezet op het verbeteren van de interne structuur van Velon en zijn er belangrijke stappen gezet in de organisatie van de vereniging en haar bureau. Ter ere van het 45-jarig bestaan van Velon in 2020 verscheen de publicatie *De staat van de Lerarenopleider* waarin een duidelijk beeld van het dynamische beroep lerarenopleider werd geschetst voor en door lerarenopleiders¹. Velon heeft hiermee een stevige basis gelegd van waaruit volgende stappen gezet kunnen worden. Hierbij willen we ons in de aankomende jaren in het bijzonder richten op het verder uitwerken van de manier waarop Velon een platform voor lerarenopleiders kan zijn. Daartoe zal er in elk geval aandacht zijn voor het vormen van professionele gemeenschappen tussen lerarenopleiders onderling en het krachtig op de kaart zetten van de beroepsgroep lerarenopleiders door de stem van de lerarenopleider laten horen aan relevante overlegtafels in de onderwijssector.

3. Relevante ontwikkelingen in/rondom het onderwijsveld

In deze paragraaf schetsen we beknopt een aantal ontwikkelingen in en rondom het onderwijs die spelen ten tijde van het schrijven van dit meerjarenbeleidsplan en die relevant zijn voor lerarenopleidingen en lerarenopleiders. Deze ontwikkelingen geven mede richting aan de beleidsontwikkeling van Velon.

3.1 Samen Opleiden en Professionaliseren

In de afgelopen jaren is het netwerk van partnerschappen tussen scholen en lerarenopleidingen ten behoeve van het opleiden van leraren steeds verder uitgebreid, mede op aandringen van het Ministerie van OC&Wⁱⁱ. De ambitie is om in de (nabije) toekomst alle leraren op te leiden in partnerschappen. Recent onderzoek laat zien dat partnerschappen tevreden zijn over de kwaliteit van begeleiding en beoordeling, de kwaliteit van het curriculum en van de leeromgeving, de kwaliteit van de student/startende docent en de kwaliteit van het professionaliseren van startend en zittend personeel (Hermanussen et al., 2021; Lorist & Timmermans, 2021).

De ontwikkelingen rond Samen Opleiden en Professionaliseren hebben implicaties voor de professionalisering van een steeds grotere groep instituutsopleiders, schoolopleiders, werkplekbegeleiders etc. die zich binnen partnerschappen bezighouden met het opleiden van leraren. In de partnerschappen zien we toenemende aandacht voor de ontwikkeling van leraren in de inductieperiode en doorgaande professionalisering met en door onderwijsonderzoek.

3.2 Bevoegdhedenstelsel

In de periode 2018-2020 werkte de commissie Onderwijsbevoegdheden in opdracht van het Ministerie van OC&W aan een advies over het stelsel van bevoegdheden en eventuele aanpassingen aan de vorm en inrichting van lerarenopleidingenⁱⁱⁱ. De commissie heeft haar werkzaamheden voortijdig beëindigd omdat er in de commissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van diverse onderwijssectoren, onvoldoende gemeenschappelijke en richtinggevende uitkomsten te vinden waren. De commissie erkent de waarde van het onderscheiden van vier bekwaamheidsgebieden bij de leraarsbevoegdheid en benadrukt dat het belangrijk is te investeren in flexibilisering van de lerarenopleiding, aan te sluiten bij eerdere bekwaamheden van studenten en meer samen te werken tussen de verschillende lerarenopleidingen.

Meerjarenbeleidsplan 2022-2027

De discussie rond het bevoegdheidsstelsel heeft een nieuwe impuls gegeven aan het nadenken over de doelen en de inrichting van lerarenopleidingen en de mogelijkheden om studenten op te leiden voor nieuwe vakken en onderwijsvormen. Dit kan op termijn invloed hebben op de inhoud en vorm van het professioneel functioneren van lerarenopleiders.

3.3 Flexibilisering van de lerarenopleidingen

In het bestuursakkoord *Flexibilisering Lerarenopleidingen* hebben het Ministerie van OC&W, de Vereniging Hogescholen en de UNL (toen nog VSNU) namens alle lerarenopleidingen een akkoord gesloten dat tot doel heeft om afspraken te maken om de flexibilisering van de lerarenopleidingen te versterken^{iv}. Aanleiding voor het bestuursakkoord is onder meer het toenemende lerarentekort; de ambitie is lerarenopleidingen aantrekkelijker te maken door meer flexibele leerroutes mogelijk te maken voor verschillende typen (aspirant) studenten en met name zijinstromers.

De projecten vanuit de bestuursakkoorden hebben invloed op de taken en professionele houding van lerarenopleiders op scholen en instituten, bijvoorbeeld als het gaat om het bedienen van nieuwe doelgroepen en het herzien van opleidingscurricula en de rol van lerarenopleiders hierin.

3.4 Kennisinfrastructuur voor het onderwijs

De aandacht voor de afstemming tussen de onderwijssectoren, scholen en opleidingsinstituten komt ook naar voren in de plannen die er momenteel zijn voor het versterken van de kennisinfrastructuur voor het onderwijs in Nederland (zie ook Beijaard, 2021; Kaldeway & Kaldewaij, 2021). Op 1 april 2019 presenteerde de Onderzoeksbende een plan van aanpak waarin vertegenwoordigers van PO-raad, VO-raad, MBO Raad, VH en VSNU beschrijven hoe zij de verbinding tussen leraren, schoolleiders, bestuurders en onderzoekers willen verstevigen^v. Partnerschappen Samen Opleiden & Professionaliseren worden uitgenodigd deel te nemen aan nieuwe netwerken voor kennisinfrastructuur.

De initiatieven rond het versterken van de kennisinfrastructuur voor het onderwijs doen een expliciet beroep op de input van lerarenopleiders bij het ontwikkelen van de structuur.

4. Ankerpunten in de beleidsontwikkeling

Bovenstaande ontwikkelingen geven richting aan de koers die Velon in de komende jaren wil varen. Hieronder beschrijven we welke ankerpunten we daarbij onderscheiden. Deze ankerpunten worden in de jaarplannen concreet uitgewerkt.

4.1 Relevant platform met erkenning voor diversiteit in de beroepsgroep.

De beroepsgroep lerarenopleiders wordt steeds diverser (vgl. De Staat van de Lerarenopleider, 2020; White, 2019). De taken van lerarenopleiders in opleidingsinstituten en scholen veranderen, bijvoorbeeld in de context van partnerschappen waar naast aandacht voor persoonlijke begeleiding ook meer aandacht is voor het ontwerpen van leeromgevingen en waar actieve afstemming plaatsvindt tussen bijvoorbeeld instituutopleiders en schoolopleiders. Daarnaast is er een groeiende groep professionals betrokken bij het opleiden en de professionele ontwikkeling van leraren die aangeduid kunnen worden als lerarenopleider. Zoals werkplekbegeleiders binnen een partnerschap en begeleiders (coaches) van leraren tijdens de inductiefase van hun loopbaan^{vi}.

☞☞ *Via Velon kunnen onze starterscoaches verder professionaliseren en hebben ze zowel kennis als praktische tools gevonden om onze startersbegeleiding verder te ontwikkelen.* ☞☞

(een HR-medewerker / schoolleider)

☞☞ *Velon is voor mij het platform waar ik naartoe ga met mijn professionaliseringsvragen. Ik heb pas met collega's uit verschillende regio's het initiatief genomen om via Velon onze expertise over samen opleiden te delen.* ☞☞

(een werkplekbegeleider)

Velon wil in de komende periode doelgroepen lerarenopleiders bereiken die tot nu toe nog niet of weinig de weg naar de vereniging hebben gevonden. Voor hen, en voor de huidige leden, wil Velon een relevant platform zijn voor onder andere kennisdeling, het vinden van (h)erkenning in de taakuitvoering en gezamenlijke professionalisering van, voor en door lerarenopleiders en leergemeenschappen. Bestaande Velon-activiteiten zoals de themagroepen, de studiedagen en het tijdschrift kunnen we explicieter een plek geven in het platform. We onderzoeken ook we of nieuwe professionaliseringsactiviteiten (denk aan online webinars, boekenclubs, etc.) explicieter kunnen afstemmen op bepaalde doelgroepen, waaronder met name ook startende lerarenopleiders. We streven ernaar om, waar mogelijk, samen te werken met ons brede netwerk.

Via het doorontwikkelen van Velon als relevant platform richten we ons op het vergroten van ons ledenbestand. Een groter ledenaantal geeft ons nog beter de mogelijkheid om de stem van de beroepsgroep te laten horen en geeft ons ook meer

☞☞ *Voor mij was het Velon platform een ontdekking. Ik heb beter zicht op mijn rol als leercoach van startende docenten in het hoger onderwijs en wat het betekent om 'docent van docenten' te zijn.* ☞☞

(leercoach hoger onderwijs)

Meerjarenbeleidsplan 2022-2027

financiële mogelijkheden om aan onze ambities van (continue) professionalisering van lerarenopleiders te werken. Voor het versterken van de financiële basis willen we de relevantie van het Velon-lidmaatschap duidelijk maken voor zowel potentiële leden als voor hun leidinggevend: lerarenopleidingen, scholen en partnerschappen.

4.2 Velon als belangrijke netwerkpartner

Het onderwijs in Nederland is in beweging. Er is op bestuurs- en uitvoeringsniveau aandacht voor goede afstemming tussen sectoren om de opleiding van leraren aantrekkelijker en flexibeler te maken, de inductiefase kwalitatief sterk en passend te maken en de professionalisering in te richten met meer expliciete focus op een leven lang ontwikkelen.

QQ *Doordat we regelmatig samenwerken met Velon kunnen we echt verbinding leggen in de professionalisering van lerarenopleiders en bijdragen aan de versterking van de beroepsgroep* QQ

(bestuur vakvereniging)

Velon wil de stem van lerarenopleiders in alle relevante gremia laten horen en zo ook hun belangen behartigen. Ook willen we actiever samenwerken met partners op nationaal niveau om onze doelstellingen te realiseren. Daartoe zal Velon (nog beter) de bestaande netwerken

QQ *De samenwerking met Velon zorgt ervoor dat we onderzoek naar de lerarenopleidingen sterker op de kaart hebben kunnen zetten en zo dragen we bij aan de kwaliteit van het onderwijs van toekomstige leraren.* QQ

(vertegenwoordiger NRO)

die relevant zijn voor lerarenopleiders verkennen en benutten. De ambitie is om met regelmaat in gesprek te gaan met het ministerie van OC&W, de verschillende samenwerkingsverbanden van lerarenopleidingen en hun directies, te weten ICL, ADEF en LOBO en met andere stakeholders. Daarnaast willen we als Velon onze stem duidelijk laten horen in de regionale allianties en partnerschappen samen opleiden. Ook denken we aan

actieve verbindingen met het platform Samen Opleiden & Professionaliseren, het platform Samen Onderzoeken en natuurlijk ook vakverenigingen, vakbonden en samenwerkingsverbanden van vakdidactici en aan aanverwante verenigingen zoals de VOR. Dit leidt ten minste tot actieve steun, wederzijdse kennisdeling, vormen van actieve samenwerking of cross-overs (bijvoorbeeld in workshops, symposia, professionaliseringstrajecten en gezamenlijke werkgroepen) en mogelijkheden om elkaars werk breed onder de aandacht te brengen. We willen als Velon ook beter gevonden worden door de partners in de bestaande netwerken.

QQ *Voor ons is Velon een vanzelfsprekende overlegpartner geworden als het gaat om zaken die de lerarenopleidingen raken.* QQ

(vertegenwoordiger lobo/adev/icl)

Ook willen we als Velon samenwerken met internationale partners. We hebben al goede banden met onze zustervereniging VELOV en willen verder onderzoeken hoe we over en weer

Meerjarenbeleidsplan 2022-2027

nog meer van elkaar kunnen leren. Op dit moment vindt er al overleg plaats met de raad van bestuur van VELOV. Daarnaast willen we verder onderzoeken hoe we ons met ander internationale partners kunnen verbinden waarbij we denken aan InFo-TED, ATEE en Mofet.

4.3 Up-to-date beroepsstandaard lerarenopleiders met brede zeggingskracht

De taken en rollen van lerarenopleiders in diverse contexten zijn zoals gezegd in ontwikkeling. Om de professionalisering van lerarenopleiders hierop af te kunnen stemmen is het actualiseren en verstevigen van het krachtige beroepsbeeld van lerarenopleiders, zoals beschreven in de beroepsstandaard, belangrijk.

QQ Beroepsregistratie is binnen onze lerarenopleiding een vanzelfsprekendheid geworden en draagt zichtbaar bij aan de continue ontwikkeling van onze lerarenopleiders. QQ

(directeur lerarenopleiding)

BRLO is sinds januari 2020 onderdeel van de staande organisatie van Velon. Velon draagt de zorg voor het beroepsregister van lerarenopleiders en alles wat de registratie en prolongatie betreft. De trajectbegeleiding is veelal in de handen van lerarenopleidingen en partnerschappen samen opleiden. De vraag is hoe Velon en BRLO zich precies tot elkaar

QQ De beroepsstandaard van Velon en de manier waarop de registratie is ingericht, maken dat ik me blijf ontwikkelen. De flexibiliteit die daarbij mogelijk is, helpen me om passend bij mijn professionaliseringsvragen, mijn rollen als lerarenopleider verder te ontwikkelen. QQ

(een schoolopleider)

verhouden en in hoeverre er onderlinge afhankelijkheid is of moet zijn. Deze vraag moet in de komende periode onderzocht worden. Daarnaast is het ook van belang om gezien de hierboven geschetste ontwikkeling de beroepsstandaard te herzien om deze up-to-date te maken en te houden. Naar verwachting zal de beweging richting flexibilisering meegenomen worden in het werken aan de beroepsregistratie en mogelijk ook het werken met leeruitkomsten. Verder zal een discussie gevoerd moeten

worden over de 'grenzen' aan het lerarenopleidersberoep. Welke mensen willen we in de toekomst gezien de diversiteit van de beroepsgroep wel/niet toelaten tot de registratie en de daaropvolgende prolongatie? Hierbij zal er aandacht zijn voor de betere inbedding van de BRLO in het HRD-beleid van lerarenopleidingen en binnen partnerschappen. Vergelijkbaar met BKE/SKE of BKO/SKO zou het mooi zijn als hierover afspraken gemaakt kunnen worden. Ten slotte zal de continue kwaliteitsborging van BRLO een belangrijk punt van aandacht zijn (zie ook Dengerink & Koster, 2021).

4.4 Sterke professionele organisatie met een gezonde financiële basis

Velon wil als beroepsvereniging een professionele organisatie zijn. In de komende jaren zetten we in op het uitwerken van het bureau als duurzame organisatie met een spilfunctie in de vereniging en herkenbaar voor leden. Om de financiën van Velon te versterken zetten we,

Meerjarenbeleidsplan 2022-2027

naast ledenwerving, ook in op het verkennen van mogelijkheden voor een vaste geldstroom vanuit de lerarenopleidingen en partnerschappen voor bijvoorbeeld BRLO en het tijdschrift. Velon verkent ook mogelijkheden rond flexibele geldstromen vanuit sponsoring en subsidies vanuit bijvoorbeeld NRO en het ministerie en andere partijen in het onderwijsveld. Het bureau zal een kosten-batenanalyse uitvoeren van huidige Velon activiteiten zoals BRLO en het congres.

5. Werkwijze beleidsontwikkeling

Het meerjarenbeleidsplan vormt het uitgangspunt voor de jaarplannen die elk jaar door bestuur en bureau in samenspraak opgesteld worden. De jaarplannen worden voorgelegd aan de leden van de ledenraad in klankbordgroepen en formeel geaccordeerd in een ledenraadsvergadering. Gedurende het jaar wordt gewerkt aan de doelen en activiteiten uit het jaarplan. Aan het einde van elk kalenderjaar wordt er met een jaarverslag teruggeblikt op deze doelen en activiteiten. De ankerpunten van dit meerjarenbeleidsplan zijn de stip op de horizon waar we met elk jaarplan gericht stappen in willen zetten. De jaarplannen geven ons de mogelijkheid om flexibel in te spelen op relevante ontwikkelingen in en rondom het onderwijs en de beroepsgroep terwijl we tegelijkertijd zicht houden op de stip aan de horizon. Bestuur, bureau en leden werken zo samen aan de realisering van de doelstellingen uit het meerjarenbeleidsplan.

6. Afkortingen

ATEE	Association for Teacher Education in Europe
BKE/SKE	Basis Kwalificatie Examinering / Senior Kwalificatie Examinering
BKO/SKO	Basis Kwalificatie Onderwijs / Senior Kwalificatie Onderwijs
BRLO	Beroeps Register Leraren Opleiders
ICL	Interuniversitaire Commissie Lerarenopleidingen
ADEF	Algemeen Directeurenoverleg Educatieve Faculteiten
InFo-TED	International Forum for Teacher Educator Development
LOBO	Landelijk Overleg Lerarenopleiding Basisonderwijs
MBO Raad	Brancheorganisatie van scholen in het middelbaar beroepsonderwijs
Ministerie van OC&W	Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap

Meerjarenbeleidsplan 2022-2027

NRO	Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek
PO-raad	Sectorvereniging voor het primair onderwijs
UNL	Universiteiten van Nederland
VELOV	Vereniging Lerarenopleiders Vlaanderen
VH	Vereniging Hogescholen
VOR	Vereniging voor Onderwijs Research
VO-raad	Vereniging van scholen in het voortgezet onderwijs
VSNU	Vereniging van Universiteiten

7. Referenties

Beijaard, D. (2021). Trends en thema's in onderwijskundig onderzoek door en voor lerarenopleiders. In G. Geerdink & A. Swennen (Red.), *Vijftig jaar leraren opleiden* (pp.188-200). Amsterdam: Boom.

Dengerink, J., & Koster, B. (2021). Een uniek project voor de professionele ontwikkeling van lerarenopleiders: Beroepsstandaard en -registratie van Nederlandse lerarenopleiders. In G. Geerdink & A. Swennen (Red.), *Vijftig jaar leraren opleiden* (pp.188-200). Amsterdam: Boom.

Hermanussen, J., & Van Herpen, S., m.m.v. Van Bussel, M., Ferket, R., Groot, A., Almushat, A., & Wagemakers, S. (2021). *De meerwaarde van Samen Opleiden & Professionaliseren: Input ten behoeve van de groeistrategie*. 's-Hertogenbosch: ECBO.

Kaldeway, J., & Kaldewaij, J. (2021). Onderzoek in lerarenopleidingen: Op weg naar een afgewogen en doeltreffend gebruik. In G. Geerdink & A. Swennen (Red.), *Vijftig jaar leraren opleiden* (pp.230-242). Amsterdam: Boom.

Lorist, P., & Timmermans, M.C.L. (2021). Samen opleiden en professionaliseren: Samen sterker. In G. Geerdink & A. Swennen (Red.), *Vijftig jaar leraren opleiden* (pp.201-214). Amsterdam: Boom.

Velon (2020). *De staat van de lerarenopleider*. Digitale productie Velon. <https://velon.nl/wp-content/uploads/2020/11/De-Staat-van-de-Lerarenopleider-definitief.pdf>

Meerjarenbeleidsplan 2022-2027

White, S. (2019). Teacher educators for new times? Redefining an important occupational group. *Journal of Education for Teaching*, 45(2), 200-213.

ⁱ <https://velon.nl/wp-content/uploads/2020/11/De-Staat-van-de-Lerarenopleider-definitief.pdf>

ⁱⁱ <https://www.platformsamenopleiden.nl>

ⁱⁱⁱ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/02/01/verslag-commissie-onderwijsbevoegdheden-hoge-lat-lagere-drempels>

^{iv} <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/10/12/bestuursakkoord-flexibilisering-lerarenopleidingen>

^v https://velon.nl/wp-content/uploads/2019/04/lerend_onderwijs_voor_een_lerend_nederland.pdf

^{vi} Zie bijvoorbeeld de beschrijving van verschillende actoren betrokken bij Samen Opleiden en Professionaliseren in het Frijters, S. en Slot, K. (2019) ADEF Rollenportfolio, te raadplegen via <https://www.platformsamenopleiden.nl/knowledge-item/edef-rollenportfolio-samen-opleiden/>